

موسیقی در امریکا

نامه‌ای از عطاءالله خادم میثاق

آقای عطاءالله خادم میثاق «کنسرتماستر» ارکستر سنفونیک تهران که چندی قبل از طریق برنامه مبادله های فرهنگی امریکا به آن کشور مسافرت کرده بود، شمه‌ای از مشاهدات خود را در امریکا طی نامه‌ای به مجله موسیقی ارسال داشته است که قسمتهایی از آن ذیلا بنظر خوانندگان می‌رسد. آقای عطاءالله خادم میثاق اکنون برای انجام مطالعات فنی در رشته تخصصی خود در آتریش بسر میبرد.

بزرگترین و معروفترین مدارس که دیدن آنها در برنامه اینجانب گنجانیده شده بود عبارت است از کنسرواتوار او برلین در شهر او برلین و مدرسه موسیقی ایستمن در راجستر و انستیتوی کورتیس در شهر فیلادلفیا و مدرسه جولیارد در نیویورک که در هر کدام از آنها در حدود ۲۰ الی ۲۵ روز توقف داشته و از نزدیک با کار هنری آنها آشنا

... برنامه‌ای که برای این مسافرت، با نظر خود اینجانب تنظیم شده بود عبارت بود از مطالعه و بازدید مدارس موسیقی ارکسترهای سنفونیک و برنامه‌های مخصوص اطفال و نوجوانان در شهرهای واشنگتن، او برلین، پچینیا، مینیاپولیس، شیکاگو، سن-سیناتی، دیترویت، فیلادلفیا، راجستر، نیویورک.

میباشد که از تمام شهرهای آمریکا یا خارج از آمریکا به این مدارس رجوع می کنند . برنامه های او برلین و ایستمن از دو قسمت تشکیل گردیده . قسمت اول مربوط است به تعلیم و تربیت معلم موسیقی برای مدارس ابتدایی و متوسطه و عالی و حتی برای کودکانها . قسمت دوم مربوط است به رشته تخصصی . البته در مدرسه موسیقی ایستمن دوره دکتری موسیقی نیز وجود دارد . در اوایل ، بازدید از مدارس موسیقی برایم بسیار تعجب آور بود

می شدم . برای ورود باین مدارس هنرجویان پس از اتمام تحصیلات ابتدایی و متوسطه با گذراندن امتحان ورودی میتوانند ثبت نام نمایند و اکثر این مدارس دارای ساختمانهای پیشماری است که برای زندگی محصلین تخصیص داده شده و اکثر هنرجویان در این ساختمانها سکنی کرده و به مدارس خود نزدیک میباشد . عده شاگردان در هر کنسرواتوار یا مدرسه موسیقی در حدود ۵۰۰ الی ۶۰۰ نفر آمریکائی و غیر آمریکائی

عطاءالله خادم میفاق و «اورماندی» رهبر ارکستر سنفونیک فیلادلفیا

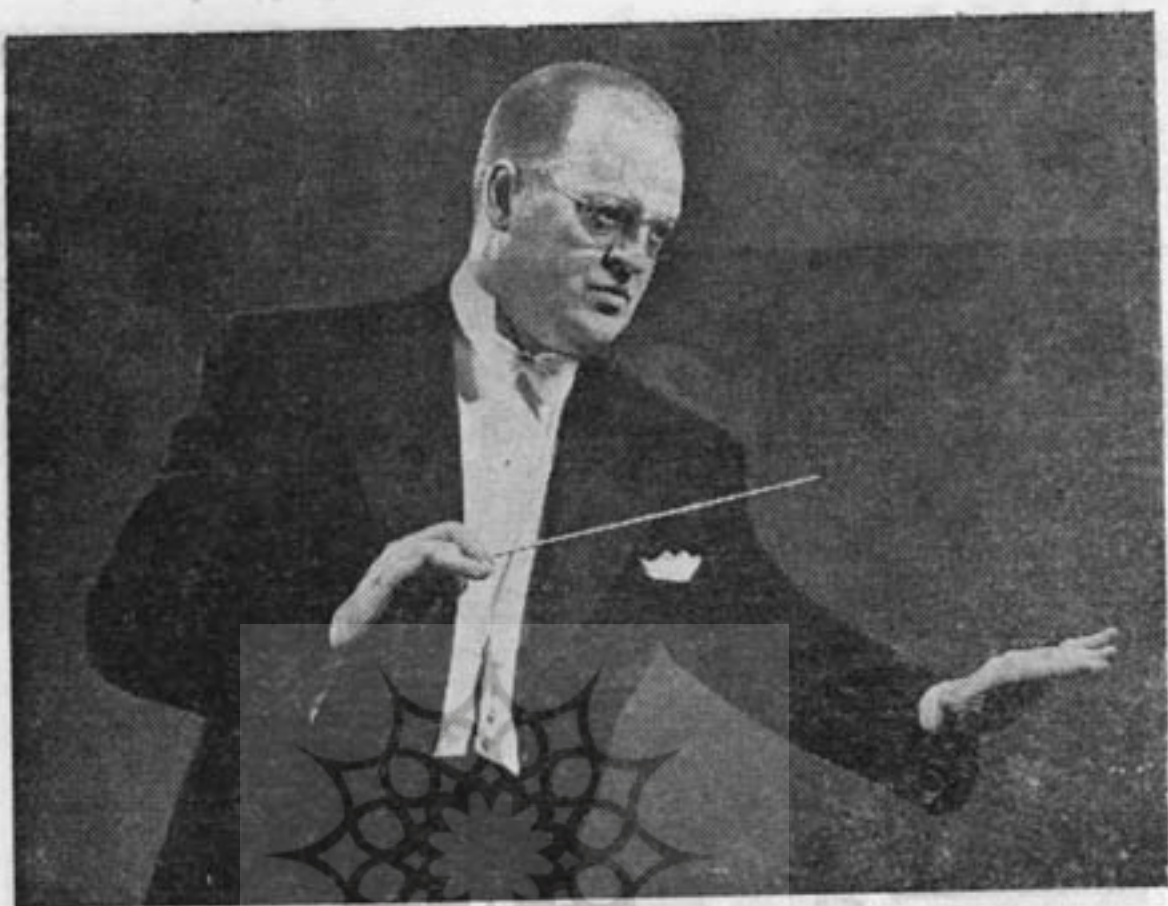

که اکثر دختران سازهای بادی از قبیل فلوت، ایوا، قره‌نی، ترمپت، ترمبون، باسون و حتی کنترباس می‌نوازند (و بسیار خوب هم مینوازند) بطوریکه میتوانند در ارکسترها و برنامه‌های هم‌نواز شرکت نمایند و این موضوع در کنسرواتوار او برلین بیش از سایر مدارس دیده می‌شود. البته شاگردانی که در قسمت تعلیم و تربیت معلم تحصیل میکنند اجباراً باید چندین ساز مختلف آشنا باشند. از این لحاظ از نظر تعداد نوازندگان در آمریکا بیشتر وسیله فراهم است که بتوان از ارکسترهای بزرگ و دسته‌های کر بزرگ تشکیل داد. چنانکه در مدرسه ایستون ارکستر سنفونیک بادی Symphony Band آنجا در حدود ۱۲۰ نفر و دسته کر ۴۰ نفر عضو داشت که اینجانب علاوه بر برنامه‌های دیگر چندین برنامه جالب از سنفونی و دسته کر توام با هم مشاهده کردم. ناگفته نماند که بنظر اینجانب و همچنین نظریه خود معلمین مدارس آمریکا پیشرفت سازهای بادی بطور کلی پدیده‌ای بیشتر از پیشرفت سازهای زهی میباشد و علت آن هم داشتن دسته‌های موسیقی بادی در مدارس ابتدائی و متوسطه و همچنین داشتن کلاس‌های کوچک هم‌نواز بادی و معلمین مختلف برای شاگردانی که بخواهند سازی یادگیرند می‌باشد. ولی مدرسه موسیقی جولیارد و انستیتوی کورتیس فقط اختصاص به کلاسهای تخصصی دارد که تقریباً اکثر اعضای ارکسترهای سنفونیک آمریکا از این دو مدرسه فارغ التحصیل شده‌اند. ریاست کنسرواتوار او برلین با دکتر رابرتسون و مدرسه ایستون با دکتر هانسی و مدرسه

جولیارد با دکتر شومان و انستیتوی کورتیس با زی‌بالیست که یکی از یولونیستهای بزرگ است و معروفیت جهانی دارد، میباشد. دکتر رابرتسون که اصلاً آمریکائی میباشد علاوه بر سمت اداری خود کلاس ارکسترو کلاس رهبری ارکسترا را نیز شخصاً اداره می‌کند و حقاً از وسیقیدانهای خوب آمریکا میباشد و تجربه کافی برای ارکستر دارد زیرا در حدود ۱۵ سال در ارکستر سنفونیک توسکانینی کار کرده و در ردیف ویولن‌های اول ارکستر قرار داشته. دکتر هانسن هم علاوه بر سمت اداری رهبر ارکستر می‌باشد و او هم در کار خود مهارتی بسزا دارد. باید در اینجا متذکر گردم که یکی از بهترین و معروفترین معلمین ویولن در آمریکا که در مدارس جولیارد و کورتیس تدریس مینماید ایوان گالامیان میباشد که اکثر معلمینی که اینجانب در سایر کنسرواتوارها ملاقات نمودم از شاگردان او میباشد و برای اینجانب بخصوص موقیبه در آمریکا بودم و همچنین برای همکاران ایرانی خود باعث افتخار و سرافرازی میباشد که او ایرانیست و در شهر تبریز متولد شده است و تحصیلات خود را در اروپا و آمریکا پایان رسانیده. و اینجانب افتخار ملاقات او را در شهر نیویورک پیدا کردم.

دانشکده‌های موسیقی هم کاملاً از همان دو قسمت تشکیل می‌گردد علاوه تعداد معینی از درس عمومی تدریس می‌گردد و فارغ التحصیلان در قسمت تعلیم تربیت معلم بیش از فارغ التحصیلان تخصصی میباشد.

در آمریکا متجاوز از یکصد ارکستر

دکتر «جانسن» رهبر ارکستر سنفونیک «سین سیناتی»

سنفونیک بزرگ وجود دارد که مهمترین آنها در شهرهای «فیلادلفیا»، «کلیولند»، «بستون»، «شیکاگو» و نیویورک است و رهبران آنها از برجسته ترین رهبران نامی دنیامی باشند که بترتیب «یوجین ارماندی» (Eugene Ormandy) «ژورژ زل» (George Zell) «چارلز مونچ» (Charles Munch) «فریتز رینر» (Fritz Reiner) «لئونارد برنشتین» (Leonard Bernstein) هستند. چهار نفر اول اروپائی و «برنشتین» اصلاً امریکائی و از رهبران جوان و بسیار باتجربه است. البته پس از برخورد با چند نفر از رهبران امریکائی که اصلاً امریکائی

میباشند بر تعجبم افزوده گردیده زیرا تا آنوقت خیالی میکردم که کلیه رهبران خوب امریکارویائی هستند مثلاً در شهر سین سیناتی دکتر جانسون رهبر ارکستر سنفونیک میباشد و او الحق دست کمی از سایر رهبران بزرگ ندارد و اصلاً امریکائی میباشد. همچنین رابرتسون برادر دکتر رابرتسون رئیس کنسرواتوار او برلین که او هم اصلاً امریکائی است رهبر ارکستر سنفونیک در پچینا می باشد و اعضای این ارکستر از اشخاصی که کار اصلی آنها موسیقی نمیباشد تشکیل گردیده و حرفه اصلی آنها رشته های مختلفی از قبیل طب و مهندسی و غیره میباشد. با وجود این ارکستر سنفونیک بسیار خوبی

است. البته نظیر این ارکستر در آمریکا و گمان میکنم در ردیف ارکسترهای خیلی فراوان میباشد. ارکستر سنفونیک مینیاپولیس که به رهبری آنتال دوراتی اداره میگردد با این ارکستر آشناسی داشتم مجدداً از

دکتر «رابرتسن» مدیر مدرسه «اوبرلین» و رهبر ارکستر.

برنامه‌های آنها استفاده کرده و با نوازندگان آن از نزدیک تماس گرفتیم. ارکسترهای سنفونیک آمریکا از نوازندگان بسیار خوب آمریکا تشکیل گردیده و هر کدام در ساز خود بسیار قوی و باتجربه میباشند بخصوص کنسرت مایسترهای این ارکسترها که هر کدام از سولیست‌های خیلی خوب و باتجربه‌ترین اعضای ارکستر می باشند و اغلب آنها اصلا امریکائی هستند.

همچنین لازم بنذکر است که «جینگولد» (Gingold) کنسرت مایستر کلیولند تمام قسمتهای مربوط به ویلن اول را از قطعات نوشته شده برای ارکستر سنفونیک جمع - آوری نموده و در ۵ دفتر بچاپ رسانیده و این کار برای اشخاصی که در ارکستر ویلن اول مینوازند بسیار کمک مؤثر و خوبی است و زحمت او قطعاً قابل استفاده همه همکاران اوست. کارهای اداری ارکسترهای سنفونیک از قبیل تأمین بودجه، تبلیغات، فروش بلیطهای ماهیانه و سالیانه و تشویق و ترغیب هنرمندان، بوسیله اشخاص متول و گروه های مختلف زنان اجرا میگردد که نتیجه اقدامات خود را به «Manager» ارکستر سنفونیک اطلاع می دهند و در هر سال هر شهری گزارش برنامه های انجام شده خود را بصورت کتابی چاپ میکند و برای شهرهای دیگر میفرستد و این موضوع از نظر رقابت وسیله ایست که سال به سال بر فعالیت هنری هر شهری افزوده گردد.

اعضای هر ارکستر سنفونیک در آمریکا از ۱۰۴ الی ۱۰۹ نفر هستند.

برنامه مخصوص اطفال و جوانان - این برنامه‌ها بوسیله ارکسترهای سنفونیک هر شهری و ارکسترهای کنسرواتوار و دانشگاه‌ها و دسته‌های کوارتت و تریو در هر ماه چندین دفعه انجام میگیرد و بعضی از برنامه‌ها بوسیله تلویزیون پخش میشود که والدین اطفال در منازل از آنها استفاده کرده بتوانند فرزندان خود را بیشتر راهنمایی نمایند. طرز اجرای این برنامه‌ها از این قرار است: برای سن‌های مختلف از شش الی ۹ سالگی و از ۱۰ الی ۱۴ سالگی و از ۱۵ الی ۱۸ سالگی برنامه‌های مختلفی مطابق فهم آنها تهیه و اجرا میگردد. از مدارس مختلف در روزهای معین در سالنهای بزرگ دعوت میگردد و باتشریح و تفسیر بوسیله رهبر ارکستر و معرفی سازهای مختلف (در حین نواختن تک تک سازها) و معرفی اعضای ارکستر و وظیفه آنها و همچنین وظیفه رهبر ارکستر و در بیشتر مواقع در حین نواختن موسیقی تفسیر آن بوسیله شخص دیگری اجرا میگردد. همچنین بیشتر مدارس ابتدائی و متوسطه هر کدام برای خود دارای ارکسترهای سنفونیک میباشند که برای مدارس دیگر برنامه‌هایی اجرا می کنند. در شهر و بیچینا دوار کستر سنفونیک که از شاگردان ابتدائی و متوسطه تشکیل گردیده بود مشاهده نمودم که عده آنها هر کدام ۲۰۰ و ۲۱۴ نفر بود. «برنشتین» و دیگر جوانان در نیویورک و سین سیناتی در اجرای برنامه اطفال و جوانان ذوق و سلیقه مخصوص و قابل تمجیدی دارند.

نتیجه این برنامه‌ها برای اطفال شناختن
 کلیه سازهای مختلف ارکستر سمفونیک،
 تفسیر و تشریح موسیقی است. همچنین اطفال پس
 از شناختن سازهای مختلف مطابق ذوق و
 سلیقه خود می‌توانند هر سازی که دوست
 دارند انتخاب نمایند و نیز کمک بزرگی
 است برای فهم موسیقی اطفال.

مهمانداران اینجانب در هر شهری
 که جزو برنامه اینجانب بود کمال محبت
 و مهربانی را مینمودند و برنامه‌های کاملی
 تنظیم میکردند و مهمان نوازی مردم امریکا
 و صمیمیت بی‌شائبه آنها از خاطراتیست که
 هرگز فراموش نخواهد شد...

